

ECHO

ABVV

De nieuwsbrief van de Federale en
Intergewestelijke studiediensten van het ABVV

verschijnt niet in juli en augustus

V.U.: Jean-Marie De Baene • Hoogstraat 42, 1000 Brussel

Afgiftekantoor: Brussel X

inhoud

Nummer 6, juni 2017

■ Economie

Europese aanbevelingen voor België
Energie voor Belgische industriële
verbruikers echt te duur in
vergelijking met buurlanden?

■ Ondernemingen

Hervorming van het insolventierecht op til

■ Sociaal beleid

Stil faillissement: faillissement
of conventionele overdracht?

■ Sociale ombuds

Standstill en sociale bijstand:
vernietiging door Grondwettelijk Hof

■ Echo regio Brussel

De regionalisering van het
betaald educatief verlof

■ Echo regio Vlaanderen

Vlaamse e-commerce: fake news vs. realiteit

■ Echo regio Wallonië

Beperkingen hypothecaire kredieten: federale
regering moet rekening houden met gewesten

■ Europa & Internationale relaties

ISVI zet zich in voor rechtvaardige migratie
Commissie wil globalisering controleren:
veel woorden, weinig daden

We leven niet boven onze stand, of toch niet allemaal

Minister Kris Peeters liet zich ooit ontvallen dat “we boven onze stand leven”. Hiermee bedoelde het zogenaamde ‘sociale gezicht’ van de regering-Michel dat we het ook met wat minder kunnen en verdedigde hij de besparingen die in eerste plaats werknemers en mensen met een uitkering treffen. Maar laten we het eens over die stelling hebben dat ‘we’ boven onze stand leven.

Of laat ons liever eens naar de cijfers kijken. Het Centrum voor Sociaal Beleid van de UA maakte zopas cijfers bekend over ‘de verdeling van de vermogens in België’ (CSB, rapport juni 2017, cijfers van 2014). Wat blijkt? België is een welvarend land, maar het vermogen is zeer ongelijk verdeeld. De één procent meest vermogende Belgische gezinnen bezit evenveel als de minst vermogende helft van de gezinnen samen. De meest vermogende tien procent van de gezinnen bezit evenveel als de rest van de bevolking samen. Ook de samenstelling van het vermogen ligt anders voor de verschillende groepen. De bovenste tien procent vermogende gezinnen bezit 67 procent van de waarde van beleggingsfondsen, 56,7 procent van obligaties en 78,1 procent van de beursgenoteerde aandelen. Het financieel kapitaalbezit is bijzonder geconcentreerd. Wie beweert dat een meerwaardebelasting de middengroepen zou treffen, liegt.

Laat ons ook de andere kant van het spectrum erbij halen: de armoedecijfers. Uit recente cijfers van Eurostat (dat de Europese statistieken opmaakt) blijkt dat het aantal mensen met een risico op armoede of sociale uitsluiting in 2016 steeg naar 2.335.000 Belgen. Nochtans had België zich in 2008 voorgenomen om die groep met 380.000 te verminderen. Het zijn er 141.000 méér geworden ten opzichte van 2008 en dus zijn we een half miljoen personen verwijderd van die mooie belofte. Wat evenzeer opvalt is dat het aantal vrouwen in armoede stijgt terwijl het aantal mannen daalt. Sedert 2014, dus tijdens de regeerperiode-Michel, zijn er bijna 60.000 vrouwen bijgekomen in de categorie ‘loopt risico op armoede of op sociale uitsluiting’.

Het armoederisico neemt drastisch toe voor werkzoekenden (de helft van de werkzoekenden) en alleenstaande ouders (meer dan 40%).

De regering-Michel kondigt al een tijd met veel poeha aan dat ze begin juli een paar superministerraden zal houden, die in het teken zullen staan van werk, economie en armoedebestrijding. Welnu, ze zal weten wat gedaan. Tenminste als ze haar eigen beloftes ernstig neemt, zoals rechtvaardiger belastingen of het optrekken van alle sociale uitkeringen tot boven de armoedegrens.

Hebben we goed verstaan dat zelfs de OESO nu aanstipt dat een vermogenswinstbelasting mogelijk is? Maak dus werk van die meerwaardebelasting voor wie boven zijn stand leeft.

Beseft de regering wel dat bijna alle minimumuitkeringen onder de armoedegrens liggen en dat sommige werkloosheidsuitkeringen zelfs lager zijn dan het leefloon? Maak dus werk van het optrekken van sociale bijstand tot aan de armoedegrens en van de uitkeringen sociale zekerheid tot aan de armoedegrens plus tien procent. En zorg dat minimumpensioenen en -ziekte-uitkering worden opgetrokken tot 1.500 euro. Want die verdienen beter.

www.abvv.be

U wenst voortaan ECHO enkel per e-mail of per post te ontvangen? U wil naam- of adreswijzigingen melden? [T] 02/506.82.71 • [E] patsy.delodder@abvv.be

NL - FR: Cette lettre d'information est aussi disponible en français www.fgtb.be/publications

Conferentie: Tax Fairness 28 & 29 juni

Zoals elk jaar organiseert het DG TaxUD (Belastingen & Douane-unie) een forum. Dit jaar heeft het bestuur van de Europese Commissie gekozen voor het thema fiscale rechtvaardigheid: "Hoe kunnen rechtvaardigheid en fiscaliteit met elkaar worden verzoend?"

Nu de meerderheid in het Europees Parlement zich verzet tegen de principes van fiscale transparantie, met name door de ambitieuze voorstellen van de CBCR (Country by Country Reporting – Rapportage per land) te verwerpen, zal het interessant zijn te horen welke denksporen en richtsnoeren op deze conferentie naar voren zullen komen.

Inschrijven kan via http://ec.europa.eu/taxation_customs.

EVV - herstart werkgroep 'Fiscaliteit'

Nadat het EVV dit al had besloten op zijn laatste congres, met name op uitdrukkelijk verzoek van het ABVV, zal het eindelijk een werkgroep samenstellen over fiscaliteit binnen de Europese Unie. Nu er binnen de Raad gesprekken aan de gang zijn over de toekomst van de vennootschapsbelasting, mag dit als goed nieuws worden beschouwd.

ECONOMIE

Europese aanbevelingen voor België

Begin juni presenteerde de Europese Commissie haar jaarlijkse aanbevelingen. Met deze aanbevelingen geeft de Europese commissie de richting aan waarin ze de lidstaten tijdens de tweede jaarhelft wil zien bewegen op budgettaire en macro-economisch vlak.

Voor België springt vooral de begrotingsaanbeveling in het oog. Hoewel geen cijfer wordt gegeven, worden extra inspanningen gevraagd om de opgelegde doelstellingen te bereiken: onder andere een structureel begrotingsevenwicht in 2019. Uit eerdere cijfers blijkt dat in 2018 het structureel tekort nog bijna twee procent bedraagt. Hierdoor is een besparing van om en bij de zeven miljard nodig. Ook om aan het schuld criterium te voldoen, eist de commissie verduidelijking over de geplande begrotingsmaatregelen.

De commissie vraagt echter ook om te investeren, vooral in openbare infrastructuur. Hoe dit te rijmen valt met de zware begrotingsinspanning die wordt gevraagd? België moet de "samenstelling van de totale overheidsuitgaven herstructureren." Lees: besparen op

de administratie. Over loonvorming of pensioenen zegt de commissie weinig. Al haar wensen zijn door deze regering ingevuld.

Ze legt wel de vinger op een wonde waar we als vakbond ook op wijzen: de beperkte participatie van personen met een migratieachtergrond in onderwijs en arbeidsmarkt. België behoort tot de slechtste leerlingen op dat vlak. Tot slot geeft de commissie een erg brede aanbeveling rond de noodzaak van "investeren in op kennis gebaseerd kapitaal" en herhaalt ze haar eerdere oproep voor het openen van professionele diensten en in de detailhandel. Weinig nieuws onder de zon dus. De commissie volhardt in de boosheid en blijft budgettaire rigueur en flexibele arbeidsmarkten naar voor schuiven als te bewandelen paden. En dan vraagt men zich af waarom de eurozone er amper in slaagt economische en sociale vooruitgang te boeken.

lars.vandekeybus@abvv.be

Energie voor Belgische industriële verbruikers echt te duur in vergelijking met buurlanden?

Enkele weken geleden analyseerde de CREG voor de tweede maal de energieprijzen (gas en elektriciteit) voor industriële verbruikers (de CREG had geen toegang gehad tot de met de grote verbruikers onderhandelde contracten) in België in vergelijking met die in de buurlanden (Frankrijk, Duitsland, Verenigd Koninkrijk en Nederland). Bedoeling was het concurrentievoordeel of -nadeel voor de Belgische industrie te bepalen.

De conclusies van de eerste studie werden bevestigd.

- De gasprijs is lager in België dan in de buurlanden. Dit is dus een concurrentievoordeel, ongeacht de omvang van de onderneming en haar verbruikspeil. De CREG preciseerd echter dat slechts enkele sectoren (sectoren met de NACE-code 23, zijnde glas, keramiek en bouwmaterialen) twee keer meer gas verbruiken dan elektriciteit. Het is dan ook de elektriciteitsprijs die bepalend is om het concurrentievoordeel of -nadeel in vergelijking met de buurlanden vast te stellen.
- De elektriciteitsprijs is enkel voor elektro-intensieve ondernemingen hoger in België dan in de buurlanden. Voor niet-elektro-

intensieve verbruikers stelt zich geen probleem. We wijzen erop dat er in België geen definitie bestaat van elektro-intensiviteit.

Werkgevers zijn geneigd het betoog van de 'te dure energieprijzen in België' te veralgemenen. Dit moet echter genuanceerd worden naargelang de omvang van de ondernemingen en hun verbruik. De Belgische 'energiehandicap' is zeer relatief.

Voor het ABVV is het belangrijk dat de activiteit van deze ondernemingen in België blijft en de daarmee samenhangende (directe en indirecte) tewerkstelling verdedigd wordt. Dit kan echter niet gebeuren door hen (fiscale en andere) 'cadeaus' te geven op de rug van de 'kleine' residentiële verbruikers en de KMO's of op kosten van de gemeenschap. Het ABVV wil ook betrokken zijn bij de werkzaamheden van de CREG (via de Adviesraad Gas en Elektriciteit) om het nieuwe beleid (definitie van het begrip elektro-intensiviteit) en de te nemen maatregelen voor deze ondernemingen te bepalen.

*giuseppina.desimone@abvv.be
sebastien.storme@abvv.be*

■ ONDERNEMINGEN

Hervorming van het insolventierecht op til

De Kamercommissie voor Handels- en Economisch Recht buigt zich over een nieuw wetboek dat tot doel heeft het insolventierecht transparanter, coherenter en begrijpelijker te maken. Meteen worden ook een aantal nieuwigheden ingevoerd, onder meer onder invloed van het Europees recht. Vooral de invoering van het 'stil faillissement' baart ons zorgen. In dit artikel lichten we onze bezorgdheden rond informatie en raadpleging toe. Op de pagina 4 gaan we verder in op de bescherming van werknemers. Verder bespreken we kort de achterstelling van fiscale en RSZ-schulden en de aansprakelijkheidsvorderingen.

Stil faillissement: recht op informatie

Artikel 25 van het KB EFI bepaalt:

“Occasionele voorlichting wordt aan de ondernemingsraad verstrekt, zonder het ogenblik van de periodieke voorlichting af te wachten :

1. *telkens zich gebeurtenissen voordoen die een belangrijke weerslag kunnen hebben op de onderneming;*
2. *in alle gevallen waarin interne beslissingen die een belangrijke weerslag kunnen hebben op de onderneming tot stand komen. Zo mogelijk worden deze beslissingen medegedeeld alvorens ze worden uitgevoerd.*

Deze voorlichting wordt desgevallend per onderdeel verstrekt.”

Dit artikel ligt in lijn met diverse andere bepalingen, zowel op Belgisch als Europees niveau.

De beslissing om een procedure van stil faillissement op te starten is uiteraard een dergelijke belangrijke gebeurtenis. Het wetsontwerp bepaalt evenwel dat enkel de schuldenaar, de curator, de rechter-commissaris en de voorzitter van de rechtbank toegang hebben tot de gegevens.

Het ABVV vraagt dan ook om in het wetsontwerp te verduidelijken dat de beslissing om een stille faillissementsprocedure op te starten meegedeeld wordt aan de ondernemingsraad.

Schuldvorderingen in het reorganisatieplan

Wat betreft de regeling in het reorganisatieplan voor schuldvorderingen ontstaan in de opschorting ondersteunen we dat het

reorganisatieplan niet kan voorzien in een vermindering of kwijtschelding van schuldvorderingen ontstaan uit arbeidsprestaties. We betreuren evenwel dat hierop een uitzondering wordt voorzien voor de fiscale en sociale bijdragen ten laste van de werkgever. Gelet op het openbaar belang dat gepaard gaat met fiscale en RSZ-schulden en de onwenselijkheid van een mogelijkheid om werknemers 'aan een goedkoper tarief' tewerk te stellen, vragen wij om deze uitzondering te schrappen.

Aansprakelijkheidsvorderingen en preventie

De voorgestelde hervorming van het insolventierecht kan volgens ons niet los gezien worden van de geplande hervorming van het vennootschapsrecht. Met betrekking tot deze hervorming wordt in bepaalde rechtsleer¹ zelfs gesproken over het einde van de schuldeisersbescherming in het vennootschapsrecht. Dit omwille van de invoering van de incorporatieleer, welke een opportunistische keuze aan toepasselijk vennootschapsrecht mogelijk maakt.

Indien er voor wordt gekozen om de schuldeisersbescherming in het vennootschapsrecht af te bouwen, spreekt het voor zich dat dit gecompenseerd moet worden door een versterking van deze bescherming in andere rechtstakken, in de eerste plaats het Insolventierecht. We stellen vast dat er hierrond in het wetsontwerp stappen worden gezet, maar deze lijken ons eerder beperkt in het licht van de geplande liberalisering van het vennootschapsrecht.

We zijn van mening dat er werk gemaakt moet worden van een versterking van de depistagediensten (kamers voor handelonderzoek) bij de Rechtbanken van Koophandel, een hogere vervolgingsprioriteit voor wantoestanden (ook bij kleinere vennootschappen) bij het parket en van een performant preventief bedrijfsbeleid op regionaal niveau.

Lees verder over deze voorgestelde hervorming op pagina 4.

¹ J. Vananroye en G. Lindemans, 'Schuldeisersbescherming in het vennootschapsrecht: een rouwbericht'

Nieuwe codex welzijn op het werk

Eenzelfde document herneemt voortaan alle KB's die genomen werden in toepassing van de wet van 4 augustus 1996 m.b.t. het welzijn van de werknemers.

De verwijzingen naar de KB's verdwijnen ten gunste van een nieuwe structuur, met een nieuwe, toegankelijker, duidelijker en gemakkelijker wijzigbare nummering.

De nieuwe codex telt 10 boeken, die onderverdeeld zijn in titels, hoofdstukken, afdelingen en onderafdelingen. De nieuwe nummering omvat een Romeins cijfer dat verwijst naar het boek waartoe het artikel behoort, een tweede cijfer is een Arabisch cijfer dat verwijst naar de titel van het betrokken boek. Dan volgt een horizontale streep en een doorlopende nummering. Er werden concordantietabellen opgesteld tussen de oude KB's en de nieuwe nummering.

De nieuwe codex is op 12 juni 2017 in werking getreden.

Men heeft 2 jaar de tijd om de verwijzingen aan te passen naar de KB's die vernietigd zijn door de codex.

Bepaalde bepalingen (o.a. die van het ARAB, die de uitvoeringsbesluiten gepubliceerd tussen 1947 en 1993 opnemen, werden niet vernietigd en blijven van toepassing).

Meer info op de website van de FOD WASO: www.werk.belgie.be

mehdi.koocheki@abvv.be
astrid.thienpont@abvv.be

Opeenvolgende dagcontracten op de onderhandelingstafel

Op 10 mei bracht het programma Pano een reportage over het misbruik van dagcontracten.

De reportage deed heel wat stof opwaaien. Het misbruik van dagcontracten wordt al jaar en dag door het ABVV aangeklaagd, in het bijzonder tijdens de jaarlijkse dag van de rechten van de uitzendkracht (o.a. via het openen van het fictieve uitzendkantoor 'One Day Interim').

Minister Peeters organiseerde op 23 mei een overleg met de sociale gesprekspartners die de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 108 over uitzendarbeid hebben onderhandeld. Dit om na te gaan of en op welke manier de in die cao opgenomen bepalingen om het gebruik van opeenvolgende dagcontracten te beperken, aangescherpt dienen te worden.

Tijdens het overleg hebben we als ABVV gehamerd op een strikte timing en op de noodzaak om cijfers te ontvangen over het aantal opeenvolgende dagcontracten per werknemer, en niet louter over het aantal dagcontracten. Met succes, want er is afgesproken dat er nog voor de zomervakantie binnen de Nationale Arbeidsraad afgesproken wordt welke informatie we nodig hebben om in september en oktober de cao te evalueren. Reeds eind oktober worden we opnieuw bij de minister verwacht om het resultaat van de evaluatie en de eruit voortgekomen aanbevelingen over te maken.

■ SOCIAAL BELEID

Stil faillissement: faillissement of conventionele overdracht?

Het parlement bespreekt momenteel een hervorming van het insolventierecht. Een deel daarvan is de invoering van een procedure van 'stil faillissement', ook wel 'prepack' genoemd. Deze procedure houdt in dat een schuldenaar die aan de voorwaarden van faillissement voldoet, de aanstelling van een 'pre-curator' en een rechter-commissaris kan vragen om het faillissement voor te bereiden. De bedoeling is om in alle discretie een overnemer te zoeken, negatieve publiciteit te vermijden, en een overname te organiseren zonder onderbreking van de activiteiten.

De doelstelling van deze procedure – het vergroten van de kans op overname en behoud van de tewerkstelling – onderschrijven we uiteraard. Uit de ontwerp tekst en de memorie van toelichting blijkt wel dat het niet de bedoeling is het faillissement te vermijden. De procedure beoogt een overname na faillissement, zonder dat de productie stilvalt. Het stil faillissement verlegt zo de grens tussen conventionele overname en overname na faillissement. Het onderscheid tussen beide procedures is van fundamenteel belang voor de bescherming van de werknemers: bij conventionele overdracht moeten alle werknemers worden overgenomen en behouden ze zowel hun collectieve als individuele arbeidsvoorwaarden. Bij overname na faillissement kiest de overnemer welke werknemers hij wil overnemen, en kunnen individuele arbeidsvoorwaarden wijzigen. Het lijkt ons aangewezen dat in de Belgische regelgeving verankerd wordt dat het hier gaat om een conventionele overdracht.

We hopen hierbij op de steun van het Europees hof van justitie, dat zich binnenkort moet uitspreken over een Nederlandse zaak. In Nederland is het prepack voorlopig nog niet ingeschreven in de wet, maar wordt het wel al toegepast sinds 2012. De FNV stelde er een procedure in naar aanleiding van een prepack deal waarbij de overname na faillissement van een keten van kinderdagverblijven werd geregeld, waarbij meer dan 1000 werknemers werden ontslagen en de overige werknemers werden overgenomen aan zwakkere arbeidsvoorwaarden (FNV,... tegen Smallsteps BV, Zaak C-126/16). De FNV eiste dat deze overdracht zou beschouwd worden als een conventionele overdracht en dat

richtlijn 2001/23 (bij ons omgezet door cao 32bis, hoofdstuk II) zou toegepast worden. De Nederlandse rechter stelde hierover prejudiciële vragen aan het Europees Hof van Justitie. Het arrest wordt verwacht op 22 juni. De advocaat-generaal concludeert alvast dat het stil faillissement niet kan worden aangemerkt als een faillissementsprocedure, gezien het oogmerk de overdracht van de onderneming is. Richtlijn 2001/23 moet dus toegepast worden, of met andere woorden, het prepack moet beschouwd worden als een conventionele overdracht van de onderneming. In Nederland werden de parlementaire werkzaamheden rond het wettelijk kader voor het prepack opgeschort in afwachting van het arrest.

Op initiatief van het ABVV is in gemeenschappelijk vakbondsfront een brief verstuurd naar de Kamercommissie die het ontwerp behandelt. De vakbonden zijn hierop uitgenodigd voor een hoorzitting. Als gevolg hiervan is de stemming in de commissie uitgesteld en is het advies gevraagd van de NAR. De werkgevers zijn grote voorstanders van het wetsontwerp, en de kans op een unaniem advies is miniem. De stemming van het ontwerp zal nu wel pas gebeuren nadat het arrest in de zaak-Smallsteps is geveld. We zullen er uiteraard op aandringen dat de Belgische wetgeving wordt aangepast aan het arrest indien het Hof de conclusies van de advocaat-generaal volgt.

astrid.thienpont@abvv.be
mehdi.koocheki@abvv.be

■ SOCIALE OMBUDS

Standstill en sociale bijstand: vernietiging door Grondwettelijk Hof

Het 'standstill-principe' verbiedt een verlaaging van het beschermingsniveau. Dit is erkend in het recht op een menswaardig leven, gewaarborgd door de Grondwet (art. 23). Het verbod op regressie betreft met name het recht op sociale bijstand. Dit is echter geen absoluut verbod. Volgens het Grondwettelijk Hof verbiedt de standstill-verplichting de wetgever het beschermingsniveau significant te verlagen, zonder dat er daarvoor redenen van algemeen belang bestaan.

Deze benadering heeft het Hof er geregeld toe gebracht het argument te verwerpen. Op basis van die analyse vernietigt een arrest (61/2017) van 18 mei het artikel 57sexies van de wet op sociale bijstand, dat de op basis van arbeid geregulariseerde buitenlanders van bijstand uitsloot. Voor het Hof zijn de door de wet beoogde doelstellingen (begrotingsbeleid en fraudebestrijding) legitiem en is de uitsluitingsmaatregel relevant. Die maatregel is echter buitenmaats. Het afleveren van arbeidsvergunningen is al heel streng geregeld, dus de betrokkenen beschikken gewoonlijk over middelen. Bovendien heeft

het OCMW voldoende middelen om misbruik aan te pakken. Die doelstellingen kunnen dus onmogelijk rechtvaardigen dat een abstracte categorie buitenlanders in wettelijk verblijf uitgesloten wordt van het recht op bijstand. De significante achteruitgang die daardoor wordt veroorzaakt, kan door geen enkele reden van algemeen belang worden gerechtvaardigd.

Dit arrest is gebaseerd op de lessen uit het arrest 133/2015 naar aanleiding van een prejudiciële vraag. Het belang van dat tweede arrest zit in zijn bredere toepassing. Het eerste arrest geldt enkel in het kader van het geschil waarin de vraag is gesteld. Maar vanaf zijn publicatie in het Belgisch Staatsblad schrapt het vernietigingsarrest de norm. Het wordt mogelijk om binnen de zes maanden de herziening van de al beslechte beroepen te vragen. Een door arbeid geregulariseerde persoon heeft de garantie dat zij/hij indien nodig een beroep kan doen op het OCMW.

isabelle.doyen@abvv.be

■ ECHO REGIO BRUSSEL

De regionalisering van het betaald educatief verlof

Op 18 mei 2017 heeft de Economische en Sociale Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een initiatiefadvies uitgebracht met betrekking tot de regionalisering van het betaald educatief verlof (BEV). Ongeacht de adviesopdrachten van de nieuw ingestelde erkenningscommissie in Brussel (naar federaal model) herhaalt de Raad dat hij bevoegd blijft om het hele systeem te evalueren en zich uit te spreken over de automatisch erkende algemene en beroepsopleidingen, en over de erkenningsregels van andere opleidingen.

Om het systeem zo goed mogelijk af te stemmen op de noden van de Brusselaars vraagt de Raad, in goede verstandhouding met de twee andere gewesten, dat een monitoring van het BEV wordt ingevoerd om zijn werking en het profiel van zijn gebruikers in Brussel te evalueren. Vanuit dit oogpunt bevestigt de Raad opnieuw 'zijn steun aan het opleidingsrecht dat wordt bekrachtigd door het verdrag nr. 140 van de IAO, evenals aan het huidige sociaal compromis over het BEV.'

De Brusselse werkgevers en vakbonden stellen dat 'de beroeps- en algemene opleiding van werknemers een voorziening is die deze laatsten in de mogelijkheid stelt om zich op gepaste wijze te wapenen wat betreft de constante evolutie van de maatschappij en de parameters van de arbeidsmarkt, en om aldus in te gaan op de bezorgdheden van de Brusselse sociale partners inzake sociale zekerheid van de werknemers in het kader van hun job.'

Indicatieve, niet-limitatieve evaluatiecriteria voor de erkenningsaanvragen zullen nu overlegd worden binnen de erkenningscommissie om aldus de besluitvorming te vergemakkelijken, met name rekening houdend met de nieuwe vormen van opleidingen en met de Brusselse eigenheden.

samantha.smith@abvv.be

Pensioen op 67? Geen sprake van

Op 21 juni zijn de pleidooien gehouden in het beroep van de vakbonden voor het Grondwettelijk Hof tegen de pensioenwet van augustus 2015. Nu is het wachten op het arrest. De wet verhoogt de wettelijke pensioenleeftijd, verstrengt de toegang tot vervroegd pensioen en verhoogt de leeftijd voor het overlevingspensioen. Dit heeft betrekking op alle werknemers, loontrekkenden zowel als ambtenaren. Voor de gelegenheid voerden de vakbonden actie om hun uitgesproken verzet tegen deze wet in herinnering te brengen. We veroordelen de herhaalde aanvallen op de sociale zekerheid. Iedereen moet recht hebben op een degelijk pensioen, en dit op een haalbare leeftijd. Geef je mening over deze neoliberale regering via: www.hetgrootrapport.be.

Regionale aspecten van het kunstenaarsstatuut

In zijn initiatiefadvies van 18 mei heeft de Raad zich uitgesproken in het voordeel van de twee aspecten van het kunstenaarsstatuut die voortaan tot de gewestelijke bevoegdheden behoren: het behoud van de vermindering van de RSZ-werkgeversbijdragen voor jobs in de culturele en creatieve industrieën en het in aanmerking nemen van de bijzonderheid van de artistieke activiteiten in het kader van de zoektocht naar werk en de controle op de beschikbaarheid op de arbeidsmarkt. Dit door een zekere soepelheid toe te passen bij de bepaling van artistieke prestaties met het oog op het levensproject van de werkzoekenden.

Oplossingen voor werkstress, werknemers aan het woord

De alarmerende cijfers over de stijgende werkstress zijn het significante bewijs dat er dringend nood is aan een actieplan dat naast analyse ook oplossingen aanreikt. Met dit doel voor ogen nodigde de stichting Innovatie & Arbeid van de SERV op 11 juni 2017 een vijftigtal mensen uit om hun ervaringen en ideeën rond werkbaar werk te formuleren. Via een oproep in het Radio1-programma Hautekiet en via sociale media werden mensen geselecteerd met een diverse achtergrond. Door middel van een participatief proces konden de deelnemers aan dit event hun kennis en inzichten inzake werkbaar werk delen en een aantal verbeteracties naar voor schuiven.

Naast werknemers uit verschillende sectoren waren ook zelfstandige ondernemers aanwezig. Een aantal militanten kon de syndicale invalshoek voor hun rekening nemen. Er werden verschillende elementen aangekaart die de werkstress, welbevinden, leermogelijkheden en het evenwicht werk-privé konden verbeteren. En concepten als arbeidsduurvermindering en loopbaanrekening kwamen op de discussietafel. De formele resultaten worden binnen enkele weken verwacht.

Deze getuigenissen en voorstellen vormen een aanvulling op het materiaal dat de SERV hieromtrent reeds verzamelde. Naast het statistisch en wetenschappelijk materiaal uit de werkbaarheidsmonitor van 2016 hebben de sociale partners met een hele schare experts rondetafelgesprekken gevoerd om op zoek te gaan naar verklaringen en remedies voor de toenemende psychosociale belastingproblemen. Dit moet uiteindelijk uitmonden in een actieplan werkbaar werk dat de sociale partners afsluiten binnen de SERV en dat vervolgens voorgelegd wordt aan de Vlaamse regering.

ECHO REGIO VLAANDEREN

Vlaamse e-commerce: fake news vs. realiteit

De sector van de e-commerce is aan een sterke opmars bezig in Vlaanderen. Gaat het nu om kledij, meubelen, speelgoed of fietsmateriaal: heel wat mensen ontdekten ondertussen het gemak om met een paar muisklikken iets online te bestellen en dat enkele dagen later thuis geleverd te zien.

Desondanks lezen we geregeld doemberichten in de pers over hoe slecht het gesteld is met de e-commerce in Vlaanderen en bij uitbreiding België. Duizenden jobs en miljarden euro's omzet zouden naar het buitenland vloeien.

Alvorens hierop in te gaan, staan we even stil bij de feiten. Die vinden we in het recente SERV-advies over de stand van zaken van de e-commerce in ons land. Hieruit blijkt namelijk dat het lang niet zo slecht gaat met de sector. We doen vijf opvallende vaststellingen.

1. Het aandeel burgers dat ooit een online aankoop deed, steeg in Vlaanderen tussen 2006 en 2014 van 23% naar 65%. Hiermee scoort Vlaanderen hoger dan het EU28-gemiddelde (57%) en het EU15-gemiddelde (60%).
2. Het aandeel kopers bij leveranciers uit eigen land steeg in Vlaanderen van 63% in 2008 tot 83% in 2014. Hiermee ligt Vlaanderen iets onder het gemiddelde EU28 (88%) en EU15-gemiddelde (87%), maar het duidt er wel op dat de ruime meerderheid van de Vlaamse online shoppers hun aankopen bij Vlaamse bedrijven doet.
3. Van de omzet van de Belgische ondernemingen is 22,3% afkomstig uit elektronische handel. Hiermee scoort België hoger dan het EU-gemiddelde van 17%.
4. Het aandeel van de totale omzet afkomstig uit e-commerce hangt nauw samen met de omvang van de onderneming: het aandeel is heel wat groter bij grote en middelgrote ondernemingen (31%) dan bij kleine ondernemingen (8,75%).
5. Volgens de Global Retail Index (een maatstaf van consultancybedrijf A.T. Kearney om aan te geven hoe aantrekkelijk een land is voor de online markt) bevindt België zich op de 9de plaats in de wereldranglijst en op een 4de plaats binnen de EU28. Daarmee steekt het Nederland (13de plaats wereldwijd en 5de plaats EU28) voorbij als attractieve e-commercemarkt.

Hieruit kan op zijn minst geconcludeerd worden dat Vlaanderen (en bij uitbreiding België) niet 'achterloopt' inzake e-commerce. Sterker, we scoren regelmatig hoger dan het Europees gemiddelde, en dit ondanks een andere vaststelling van de SERV, namelijk het totaal gebrek aan een e-commercebeleid op Vlaams niveau.

De vraag is dan: waar komen die doemberichten vandaan? De oorzaak is in de eerste plaats te zoeken in het constante lobbywerk van belangengroepen en handelsfederaties als Comeos, wiens voornaamste doel het drukken van de loonkosten binnen de sector is. De negatieve berichtgeving moet vooral de indruk wekken dat 'starre arbeidsvoorwaarden' een rem zijn op economische ontwikkeling in de sector ... en dat er weer geflexibiliseerd moet worden.

Deze berichtgeving kadert in een specifieke agenda en heeft niets te maken met de realiteit. Sterker nog, de doemberichten zorgen zelf voor een negatieve beeldvorming die investeerders dreigt af te schrikken. Zo stelden enkele grote logistieke spelers recent in De Tijd dat het dringend tijd werd om te beginnen focussen op de sterktes van de Vlaamse e-commerce, willen we niet opgezadeld zitten met een structureel perceptieprobleem bij buitenlandse investeerders.

Of om het met de woorden van Dirk Lannoo, vice-ceo van Katoen Natie uit datzelfde artikel te zeggen: "België is het mekka van de e-commerce. De sector zou beter die boodschap verspreiden in plaats van voortdurend op de zwakke punten te wijzen."

greg.verhoeven@vlaamsabvv.be

Beperkingen hypothecaire kredieten: federale regering moet rekening houden met gewesten

In februari 2017 beval de NBB de banksector de toegang tot hypothecair krediet moeilijker te maken. Kopers moeten 20% van de lening + notariskosten (registratierechten + andere kosten) op tafel leggen (beschikbaarstelling van eigen kapitaal). Banken die zouden besluiten leningen toe te kennen aan kopers met een inbreng van minder dan 20%, zouden meer eigen middelen moeten inzetten (wat de banken uiteraard niet goed uitkomt).

De NBB bevestigt dat ze met deze aanbeveling vooral een vastgoedzeepbel in België wil voorkomen. Dit risico is misschien niet onbestaande, maar lijkt heel gering. De wanbetalingen in het kader van hypothecaire leningen zijn in België sinds 10 jaar stabiel en vrij beperkt: ongeveer 1,5%. Ook al laten de vastgoedprijzen sinds meerdere jaren een onafgebroken stijging optekenen en neemt de schuldenlast van de Belgische gezinnen toe, toch lijkt een dergelijke aanbeveling overdreven.

Indien de banken deze aanbeveling zouden toepassen, zou de toegang tot huisvesting voor duizenden gezinnen moeilijker worden, met name voor de minder gegoede gezinnen (Wallonië zou dus meer getroffen zijn dan de twee andere gewesten). Volgens verschillende schattingen bedraagt bij 30% van de leningen de inbreng van eigen kapitaal minder dan 20%. Voeg daar de notariskosten aan toe en deze maatregel zou van toepassing zijn op 1/3de van de hypothecaire leningen. Ter herinnering: de gemiddelde prijs van een huis in Wallonië is 175.000 euro, exclusief notariskosten. Wie kan 50.000 euro cash op tafel leggen om een huis te kopen?

De aanbevelingen van de NBB zijn uiteraard niet dwingend. Maar de federale regering zet deze aanbevelingen doorgaans om in een KB. De federale regering heeft dit niet gedaan. Ze heeft een werkgroep opgericht die alternatieve maatregelen moet uitwerken, maar die tot nog toe niets concreet heeft opgeleverd. Onduidelijkheid troef.

Een ander belangrijk probleem: de federale regering is hierover geen enkel gesprek aangegaan met de deelstaten. Daarom heeft de Waalse regering de kwestie voorgelegd aan het overlegcomité. De Waalse regering wijst erop dat deze materie in het kader van de zesde staatshervorming grotendeels werd overgeheveld naar de gewesten en dat er

dus om minstens twee redenen rekening mee dient te worden gehouden:

1. De vastgoedmarkt verschilt naargelang het betrokken gewest
2. De Waalse regering heeft een aantal hervormingen doorgevoerd die erop gericht zijn de toegang tot eigendom in Wallonië te bevorderen, met name voor de minder gegoeden. De woonbonus is voor alle leningen aangegaan vanaf 1 januari 2016 vervangen door de wooncheque die verschilt naargelang de inkomens van de kopers. Ook al is deze hervorming verre van perfect, toch leidt ze tot meer fiscale rechtvaardigheid en versterkt ze het progressieve karakter van de belasting. De Waalse regering heeft ook voorzien in een gratis verzekering tegen het verlies van inkomen alsook een regionale garantie voor leningen die 70% van de waarde van het goed overschrijden. Bovendien wordt in de gewestelijke beleidsverklaring ook de mogelijkheid vermeld de betaling van de registratierechten te spreiden. Iets waar het Waals ABVV al lang voor pleit. De aanbevelingen van de NBB toepassen in het Waals Gewest zou rechtstreeks indruisen tegen de maatregelen die de laatste jaren in dit domein werden genomen.

Deze maatregel moet geweigerd worden en moet voorgelegd worden aan het overlegcomité. Deze maatregel is niet alleen voor een groot deel ongerechtvaardigd, maar ook onaanvaardbaar omdat ze de toegang tot vastgoed voor jongeren, alleenstaanden of minder gegoeden op de helling zet. Bovendien hebben studies aangetoond dat de toegang tot eigendom een garantie vormt tegen armoede en kansarmoede, vooral voor mensen die weldra met pensioen gaan.

olivier.bonfond@fgtb-wallonne.be

Twee nieuwe 'must-reads'

'Il faut tuer TINA. 200 propositions pour rompre avec le fatalisme et changer le monde' - Olivier Bonfond

'TINA'. 'There Is No Alternative': er is geen alternatief. Een beroemde uitspraak van Margaret Thatcher die echter allesbehalve waar is. Er bestaan wel degelijk alternatieven voor het kapitalisme en voor het neoliberale eenheidsdenken. Die alternatieven werden uitgewerkt door mannen en vrouwen die zich, overal ter wereld, verzetten tegen onrechtvaardigheid, ongelijkheid, verdrukking. Veel van die alternatieven zijn helemaal niet ingewikkeld, ze zijn coherent en zouden, met een beetje politieke goodwill, vandaag al toegepast kunnen worden.

Bedoeling van dit boek 'TINA moet eraan. 200 voorstellen om het fatalisme te doorbreken en de wereld te veranderen': een toegankelijk, praktisch, concreet en onweerlegbaar instrument aanreiken om het heersende fatalisme te doorbreken, om aan te tonen dat er inderdaad geloofwaardige alternatieven bestaan voor de kapitalistische globalisering en dat die alternatieven binnen ons bereik liggen.

'Travailler aujourd'hui. Ce que révèle la parole des travailleurs' - Nicolas Latteur

Arbeidsters die, na hun nachtschift aan de band, een andere activiteit uitoefenen om de eindjes aan elkaar te kunnen knopen. Bankbedienden verkopen producten waarvan ze de gebreken kennen, nemen daartoe een loopje met hun eigen ethische waarden, en worden hier ziek van. Een aaneenschakeling van onderaannemers maakt het onmogelijk het gebrek aan veiligheid te ontdekken.

Dit boek 'Werk vandaag - Wat het woord van de werknemer ons vertelt', neemt de werknemers en hun ervaringen als uitgangspunt om de arbeid en de arbeidsvoorwaarden te ontleden. Het bevat meer dan 40 getuigenissen. Hoe heeft arbeid hun levensloop beïnvloed? Hoe bekijken zij dit alles? Naar hen luisteren, rekening houden met wat zij zeggen, brengt een aantal (vaak onzichtbare) toestanden aan de oppervlakte: onzeker bestaan, gezondheidsproblemen, desillusies, maar ook hoop en weerwerk.

www.editions-du-cerisier.be

EVV-conferentie halfweg het mandaat

Het Europese Verbond van Vakverenigingen hield van 29 tot 31 mei in Rome de conferentie van halverwege het mandaat. Dit bood gelegenheid de balans op te maken na twee jaar werken sinds het congres, maar ook om de eisen opnieuw te verduidelijken rekening houdend met de nieuwe politieke context in Europa. Het EVV kondigde de verklaring van Rome af, een alternatief voor de verklaring van de 27 lidstaten in maart in Rome, die de standpunten van de vakbonden voor een écht sociaal Europa onderstreept. Deze verklaring is beschikbaar op de EVV-website. De conferentie halverwege het mandaat heeft ook geleid tot een belangrijke stemming voor meer gelijkheid tussen vrouwen en mannen in de vakbondsstructuren (via een amendement aan het statuut dat paritaire delegaties in het congres voorschrijft).

Turkije: alle uitvluchten zijn goed

De repressie is niet alleen gericht tegen personen en bewegingen waarvan verondersteld wordt dat ze bij de staatsgreep van vorig jaar betrokken waren. De staatsgreep is een uitvlucht om elke beweging te onderdrukken die zich kritisch uitlaat over de regering, of bijvoorbeeld culturele diversiteit en het secularisme verdedigt.

Ook de vakbeweging loopt in het vizier. Zo'n 120.000 werknemers werden geschorst of zelfs ontslagen, in weerwil van IAO-conventie 158 in verband met ontslag. Sommigen werden zelfs opgepakt omwille van hun vakbondsactiviteiten.

Het IVV en het EVV richtten een solidariteitsfonds op. Het is de bedoeling advocaat- en procedurekosten te dekken en ook humanitaire hulp te verlenen.

■ EUROPESE EN INTERNATIONALE RELATIES

ISVI zet zich in voor rechtvaardige migratie

Internationale migratie is een grote uitdaging. Het thema wordt gekaapt door sensatiebeluste media die de droevige actualiteit verslaan. Het ISVI ijvert ervoor migratie a priori als mogelijk en positief te zien, in plaats van onmogelijk en negatief zoals dat de laatste 30 jaar zo vaak het geval is. Rechtvaardige migratie betekent een alternatief voor het huidige restrictieve en repressieve migratiebeleid, en zou moeten stoelen op drie pijlers.

- Allereerst de grondrechten en het internationale recht.
- Gelijkheid en billijkheid: rechtvaardigheid impliceert dezelfde rechten voor iedereen, dus geen internationale sociale ongelijkheid, geen ongelijkheid naar geslacht noch qua mobiliteit.
- Solidariteit: zoals voor elk rechtvaardigheidsbegrip impliceert dit voorrang geven aan de meest kwetsbaren om hun ondermeer de garantie te bieden migratie te gebruiken als aanpassingsstrategie.

Om deze alternatieven uit te werken richt het ISVI zich op twee aanvullende strategieën. Allereerst is het de bedoeling de visie van het ABVV uit te dragen in de nationale campagne voor rechtvaardige migratie gecoördineerd door de twee koepelorganisaties CNCD en 11.11.11. Eén van de eisen gaat over de invoering van gelijkheid van rechten voor iedereen en de versterking van de sociale cohesie. Als tweede strategische focus heeft het ISVI tijdens de Internationale Arbeidsconferentie die plaatsvond van 5 tot 16 juni 2017, een samenwerkingsproject voor vijf jaar opgestart met CSI-Afrika. Dit impliceert de deelname van 27 vakverbonden in tien landen uit West- en Noord-Afrika. Eén van de thema's die wij via deze twee strategieën verdedigen, betreft de toegang tot syndicale en sociale rechten voor iedereen als hefboom om gelijkheid en waardigheid tot stand te brengen.

laurent.atsou@ifsi-isvi.be

Commissie wil globalisering controleren: veel woorden, weinig daden

“Niet iedereen wint bij de mondialisering”, “de risico's van sociale en fiscale dumping zijn reëel”, “er zijn meer regels nodig inzake governance.” De Europese Commissie kon het niet langer ontkennen en erkende dit eindelijk in de discussienota ‘Het in goede banen leiden van de mondialisering’.

De Commissie beperkt zich niet tot interne beleid om de effecten van de mondialisering onder controle te krijgen. Zij somt alle actieterreinen op om de mondialisering onder controle te krijgen. Maar ze gaat heel weinig concrete verbintenissen aan. De aangekondigde intentie om de mondialisering in goede banen te leiden zal zich nochtans moeten vertalen in een koerswijziging en hoe sneller, hoe beter.

Europese financiële middelen voor ontwikkelingssamenwerking en voor de mondiale ondersteuning van collectieve onderhandelingen en sociaal overleg zouden bijvoorbeeld welkom zijn voor de bevordering van waardig werk en in de strijd tegen ongelijkheid.

Andere beslissingen moet worden teruggedraaid omdat ze niet verzoenbaar zijn met de

mondiale governance en een efficiënte bestrijding van sociale of fiscale dumping.

Zou de Europese Investeringsbank er niet beter voor zorgen dat ze haar instrumenten voor de sociale begeleiding van de mondialisering niet verzwakt? Zou ze haar klachtmechanismen in geval van schending van de IAO-normen door ondernemingen die leningen en garanties krijgen voor hun investeringen in het buitenland, niet moeten versterken in plaats van te overwegen ze af te schaffen?

Zou de Commissie in de verdragen over de handel in diensten er niet beter aan doen de financiële regulering te vrijwaren? Of ervoor zorgen dat bedrijven in de e-commerce worden onderworpen aan de sociale wetgeving (verplichting tot vestiging, gegevensbescherming)?

De vakbonden moeten erop toezien dat de Commissie de daad bij het woord voegt.

leticia.beresi@ifsi-isvi.be